

Osvětové akce nejen o netopýrech s využitím chovu trvale hendikepovaných netopýrů a ježka

(č. DOT/54/12/017258/2019)

krátká zpráva září 2020

ZO ČSOP Nyctalus
Jasmínová 2665, 106 00 Praha 10
Dagmar Zieglerová

Úvod

Úvod

Všechny druhy netopýrů vyskytující se na území ČR jsou chráněny zákonem č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Podle vyhlášky č. 395/92 Sb. ve znění pozdějších předpisů jsou zařazeni do kategorií kriticky ohrožený nebo silně ohrožený druh. Právní ochrana se vztahuje rovněž na netopýří stanoviště, jak přirozená, tak umělá (§ 50 zákona 114/1992 Sb., § 16 vyhlášky 395/92 Sb.). Netopýři jsou chráněni i podle právních předpisů Evropské unie. Podle Směrnice o stanovištích č. 92/43/EEC podléhají všechny druhy přísné ochraně – mimo jiné je zakázáno jejich usmrcování, rušení a rovněž poškozování nebo ničení míst jejich rozmnožování a odpočinku. Mimo to je náš stát zavázán chránit všechny druhy netopýrů vyskytujících se na našem území na základě několika mezinárodních dohod (Dohoda o ochraně populací evropských netopýrů, Bonnská úmluva, Bernská úmluva), které jsou naší legislativou považovány za součást právního řádu.

Díky synantropizaci některých druhů netopýrů (např. netopýr rezvý *Nyctalus noctula*, netopýři rodu *Pipistrellus*, netopýr večerní *Eptesicus serotinus*, netopýr pestrý *Vesperilio murinus*) se dostává stále více obyvatel Prahy do kontaktu s netopýry. Netopýři přicházejí o přirozené úkryty zejména v dutinách stromů, přicházejí rovněž o náhradní úkryty v lidských stavbách. Nejmarkantněji se projevuje důsledek masivního zateplování paneláků. Netopýři, kteří přežili, se vrací na místa původních úkrytů a hledají je řadu let. Počet záletů netopýrů do bytů vzrůstá, souvislost se ztrátou úkrytů vinou zateplení je zřejmá. Netopýři se vyskytují i ve starší činžovní zástavbě, opakovaně byly potvrzeny nálezy netopýřích kolonií v plynovém topení, tzv. vafkách, často s fatálními následky pro zvířata. Úspěšnost realizace veškerých technických opatření je přímo závislá nejenom na informovanosti příslušných úředníků a firem, ale velmi často na spolupráci s občany. Zejména při menších rekonstrukcích bez potřeby stavebního povolení, např. ve starší činžovní zástavbě, jsou netopýří kolonie přímo ohroženy. Sebelepší technické i legislativní prostředky k ochraně životního prostředí jsou málo využitelné bez zájmu ze strany obyvatel.

Obyvatelé Prahy se setkávají i s dalšími zvířaty, nejčastěji ježky, kteří mnohdy zbytečně končí v záchranné stanici. Pro život ježků v pražské zeleni, parcích a zahradách je důležitá znalost jejich základních potřeb, ochrana jimi obývaných biotopů i šetrná a ohleduplná údržba zeleně.

Cíl projektu

Zvýšení informovanosti o životě netopýrů, o možnostech bezproblémového soužití, vyvracení nesmyslných pověr, přednášky spojené se smyslovým prožitkem jako impuls k novému pohledu na netopýry a na jejich ochranu. Na osvětových akcích pro širokou veřejnost většina lidí vidí díky skrytému způsobu života netopýry zblízka prvně v životě. Naši trvale handicapovaní netopýři jsou kontaktní zvířata, která jsou zvyklá na lidskou ruku, jejich klidné a přirozené chování napomáhá lidem zbavit se zbytečného strachu a předsudků.

Dalším cílem bylo upozornit na ohrožení ježků a dalších zvířat obývajících městskou zeleň, parky a zahrady, vést Pražany k šetrnému a citlivému přístupu k údržbě veřejné zeleně i vlastních zahrad, směřovat je od lhostejnosti k aktivní účasti na ochraně pražské přírody.

Způsob řešení a výsledky

V období od 1.10.2019 do 5.9.2020 jsme realizovali celkem 30 osvětových akcí a přednášek s netopýry a ježkem celkovou návštěvností 1773 osob. Ve školách (MŠ a ZŠ) jsme realizovali dalších 49 „přednášek“ pro 1092 dětí.

1. akce pro seniory a zdravotně znevýhodněné (11)
2. akce ve spolupráci s KČT (2)
3. akce určené pro širokou veřejnost (12)
4. akce ve spolupráci s Městskou knihovnou (5)

Pozvánky na osvětové akce jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách www.nyctalus.cz pod záložkou Pozvánky na akce. Dále jsou zveřejňovány na FB a ve vybraných kalendářích akcí, např. www.econnect.cz, na stránkách spolupřátelů, některé akce se objevily na portálu Kudy z nudy. Letáky s nabídkou pro školy byly rozdávány na akcích.

Osvětové akce probíhaly v době aktivity netopýrů a ježka, tj. v roce 2019 od konce září do začátku prosince. V zimním období naši trvale hendikepovaní netopýři i ježek východní hibernovali. Toto období jsme věnovali přípravě přednášek, pracovních listů, vložení nových webových stránek Za pražskými netopýry s KČT a Akce pro seniory, zhotovení výukových pomůcek a powerpointových prezentací, přípravě tiskovin. V roce 2020 probíhaly osvětové akce od června do 5. října. Osvětové akce o netopýrech i ježcích kontinuálně pokračují i v dalším období.

Na venkovních akcích pro veřejnost ověřovali návštěvníci svoje vědomosti o netopýrech vyplněním kvízu (2 varianty) pro celou rodinu. Za všechny správné odpovědi získali cenu – skládačku Za pražskými netopýry I nebo Za pražskými netopýry II se samolepkami. Při nesprávných odpovědích byli nasměrováni k mobilní naučné stezce o netopýrech, kde získali potřebné informace pro správné vyplnění kvízu a mohli se vrátit, dokud neměli vše správně. Zejména děti za spolupráce s rodiči se učily pracovat

s informacemi a my jsme získávali zpětnou vazbu jejich o znalostech života netopýřů. Správně vyplněné kvízy si odnášeli domů na zapamatování. Velmi úspěšná a přínosná aktivita.

Akce pro seniory a zdravotně znevýhodněné

9 přednášek s besedou - v klubech seniorů v Praze 6, 7, 9 a 10. Přednášky v KS na Praze 10 byly realizovány za finanční spoluúčasti MČ, akce v Praze 7 a 9 v roce 2019 s finanční spoluúčastí MŽP. Přednáška pro spolek Pečuj doma, který pořádá programy pro lidi pečující o postižené a seniory, měla nízkou návštěvnost z důvodu nevhodně zvoleného odpoledního času.

Spolupráce s KČT

Spolupráce úspěšně pokračuje i přes malý počet uskutečněných akcí.

Spolupráce s Městskou knihovnou Praha

Bylo realizováno 5 přednášek na pobočkách Městské knihovny

Přednášky pro školy a školky

V období říjen – prosinec 2019 jsme realizovali 48 přednášek o netopýrech a jezcích v MŠ a ZŠ – Povídání o netopýrech, Zvířátka ze starého dubu, Ježek bez jablíčka, Zimní spáči. Na jaře 2020 byla realizována 1 přednáška s ježkem. Celkem účast 1092 dětí.

Přehled osvětových akcí říjen 2019 – září 2020

2.10.2019	Tajemní netopýři	MVK Újezd nad Lesy	24
8.10.2019	Ježek bez jablíčka	MVK Radotín	25
15.10.2019	Kouzlo podzimu	KS Na Louži	11
15.10.2019	Ježek bez jablíčka	Dům ochránců přírody	8
17.10.2019	Konference EVVO	hotel Olympic Artemis	50
17.10.2019	Viniční usedlosti Prahy 5	Praha 5, KČT	100
18.10.2019	Den stromů s ježkem a netopýry	Heroldovy sady	280
21.10.2019	Kouzlo podzimu	KS Záhřebská	14
22.10.2019	Kouzlo podzimu	KS Zvonková	10
23.10.2019	Ježek bez jablíčka	DPS U Studánky	10
24.10.2019	Zimní spáči	MVK Březiněves	32
29.10.2019	Kouzlo podzimu	KS Sámova	11
5.11.2019	Kouzlo podzimu	KS Karpatská	14
12.11.2019	Kouzlo podzimu	KS Počernická	12
13.11.2019	Ježek bez jablíčka	DPS TUsarova	16
14.11.2019	EVP Zimní spáči s netopýry	DDM Stodůlky	30
18.11.2019	Tajemní netopýři	KC Průhon	50
20.11.2019	Zimní spáči	Duha Černý most	18
21.11.2019	Zimní spáči	MKP Modřany	20
16.6.2020	S ochránáři za netopýry	KČT, Praha 10	90
17.6.2020	Setkání s netopýry u meandru Botiče	Praha 10, Trojmezí	99
17.6.2020	večerní exkurze u meandru Botiče	Praha 10	12
23.7.2020	Povídání o netopýrech	DDM Stodůlky	23
19.8.2020	Přednáška o netopýrech a jezcích	Pečuj doma, Vyšehradská 48	2
25.8.2020	Přednáška o netopýrech	MVK Březiněves	25
26.8.2020	Přednáška o netopýrech pro seniory	Horizont Suchdol	15
31.8.2020	Netopýří noc	Toulcův dvůr	42
1.9.2020	Netopýří noc na Hamru	Hamr Záběhlce	80
3.9.2020	For Pets	PVA Letňany	150
5.9.2020	Den s přírodou v Malešicích	park Malešice	500
	celkem		1773

Epidemiologická situace na jaře 2020 nedovolovala pořádání akcí, z domluvených a plánovaných cca 25 akcí se uskutečnily 3, z toho 1 ve školce a dvě pro veřejnost v Praze 10 – S ochránáři za netopýry ve spolupráci s KČT (16.6.2020) a Setkání s netopýry u meandrů Botiče (17.6.2020). Některé akce byly posunuty na podzim, většina však byla zrušena bez náhrady.

Alternativní řešení

(Ne)Veřejné vypouštění zachráněných netopýrů březen/duben bylo 2x natočeno jako video a umístěno na FB. Zúčastnili jsme se Virtuální oslavy Dne Země 2020 pořádané Olinem Horáčkem, náš příspěvek obsahoval kvízové otázky, fotonávod na výrobu netopýra a video z vypouštění netopýrů.

Tiskoviny

Skládačka se 7 druhů netopýrů na samolepkách. Distribuce zahájena na pochodu KČT. Omalovánky Netopýří rok a Barvy ježka.

Ohlasy v médiích.

7.10.2019 Metro Když je netopýr terapeut

Poradenské služby a SOS netopýří linka

probíhají kontinuálně, na všech akcích pro širokou veřejnost, na FB, SOS linka k dispozici denně.

Den stromů s ježkem a netopýry v Heroldových sadech

Den stromů s ježkem a netopýry v Heroldových sadech

V cíli pochodu KČT S ochránci přírody za netopýry

Setkání u meandru Botiče

Večerní exkurze s ultrazvukovým detektorem

Netopýří noc na Hamru – prezentace netopýřů a poradna

Netopýří noc na Hamru – dílnička

Netopýří noc na Hamru v době covidové

Netopýří noc na Hamru – o covidu a netopýrech

FOR PETS stánek s netopýři

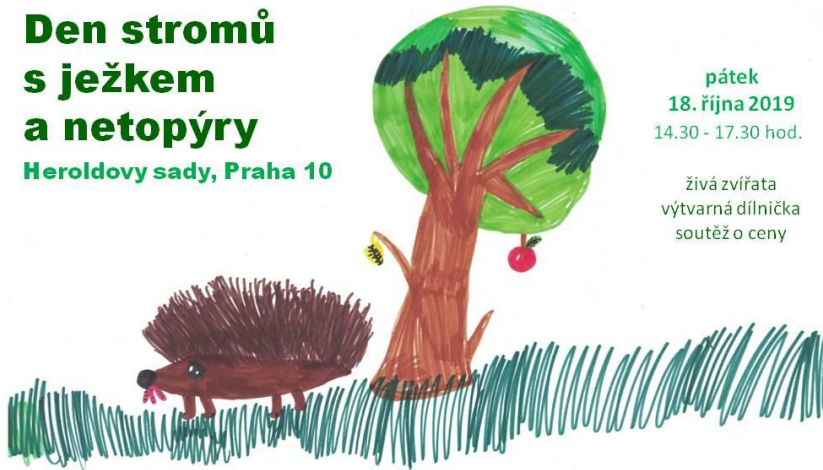
FOR PETS přednáška o netopýrech

FOR PETS v rouškách rozdělený na sektory

Den stromů s ježkem a netopýry

Heroldovy sady, Praha 10

pátek
18. října 2019
14.30 - 17.30 hod.

živá zvířata
výtvarná dílnička
soutěž o ceny

Pořádá ZO ČSOP Nyctalus
za finanční podpory Hlavního města Prahy a MČ Prahy 10.

ZO ČSOP Nyctalus

Netopýří noc

Na Hamru

Setkání s živými netopýry Netopýří dílnička Večerní vycházka s detektorem

Pouze za příznivého počasí

1. září 2020
17:00 - 21:00

Sportovní areál HAMR Záběhlice, Záběhlická, Praha 10
Spojení MHD: autobus (V Korytech, Pod Vinicí, Spořilov), tramvaj (Spořilov)

Akce se koná za pomoci

Kontakt
telefon: +420 731 523 999
nyctalus@email.cz |
http://www.nyctalus.cz |
https://www.facebook.com/zo.csop.nyctalus

Za finanční podpory MČ Prahy 10 a Hlavního města Prahy

Ukázky plakátů k osvětovým akcím